

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. liepos 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvas kapitalo judėjimas – Įsisteigimo laisvė – Reglamentas (ES) 2019/452 – Valstybės narės teisės aktai, kuriuose nustatytas užsienio investicijų į „strateginėmis“ laikomas įmones rezidentės tikrinimo mechanizmas – Remiantis šiais teisės aktais priimtas sprendimas, kuriuo bendrovei rezidentei draudžiama įsigyti visas kitos bendrovės rezidentės akcijas – Įsigyjama įmonė, laikoma „strategine“, nes pagrindinė jos veikla yra tam tikrų pagrindinių žaliavų, kaip antai žvyro, smėlio ir molio, kasyba – Įsigyjančioji įmonė, laikoma „užsienio investuotoja“, nes priklauso bendrovių grupei, kurios kontroliuojančioji bendrovė yra įsteigta trečiojoje šalyje – Valstybės intereso, visuomenės saugumo arba viešosios tvarkos valstybėje narėje pažeidimas arba pažeidimo rizika – Tikslas užtikrinti pagrindinių žaliavų tiekimo statybų sektoriui, ypač vietos lygmeniu, saugumą“

Byloje C-106/22

dėl *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) 2022 m. vasario 1 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. vasario 15 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Xella Magyarország Építőanyagipari Kft.

prieš

Innovációs és Technológiai Miniszter,

dalyvaujant

„JANES ÉS TÁRSA“ Szállítmányozó, Kereskedelmi és Vendéglátó Kft.,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurią sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal (pranešėja), teisėjai M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl ir J. Passer,

generalinė advokatė T. Čapeta,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. gruodžio 8 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: vengrų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Xella Magyarország Építőanyagipari Kft.*, atstovaujamos *ügyvéd* T. Kocsis,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir K. Szíjjártó,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Conte, M. Mataija, G. von Rintelen ir A. Tokár,

susipažinęs su 2023 m. kovo 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 65 straipsnio 1 dalies b punkto, siejamo su 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79 I, 2019, p. 1), 4 ir 6 konstatuojamosiomis dalimis, ir ESS 4 straipsnio 2 dalies aiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Xella Magyarország Építőanyagipari Kft.* (toliau – *Xella Magyarország*), pagal Vengrijos teisę įsteigtos bendrovės, ir *Innovációs és Technológiai Miniszter* (inovacijų ir technologijų ministras, Vengrija, toliau – ministras) ginčą dėl sprendimo, kuriuo ministras uždraudė šiai bendrovei įsigyti visas „JANES ÉS TÁRSA“ *Szállítmányozó, Kereskedelmi és Vendéglátó Kft.* (toliau – *Janes és Társa*), kitos pagal Vengrijos teisę įsteigtos bendrovės, laikomos „strategine“, kaip tai suprantama pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais nustatomas užsienio investicijų tikrinimo mechanizmas, akcijas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 2019/452 4, 6, 10, 13 ir 36 konstatuojamosiose dalyse numatyta:
  - „(4) šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių teisei nukrypti nuo laisvo kapitalo judėjimo nuostatų, kaip numatyta SESV 65 straipsnio 1 dalies b punkte. Kelios valstybės narės yra nustačiusios priemones, kuriomis jos gali apriboti tokį judėjimą viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo sumetimais. <...>
- <...>
- (6) tiesioginės užsienio investicijos patenka į bendros prekybos politikos sritį. Pagal SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktą Europos Sąjunga turi išimtinę kompetenciją bendros prekybos politikos srityje;

<...>

(10) valstybės narės, kurios turi įdiegtus tikrinimo mechanizmus, turėtų numatyti būtinas priemones pagal Sąjungos teisę, kad užkirstų kelią jų tikrinimo mechanizmų ir tikrinimo sprendimų išvengimui. Tai turėtų apimti investicijas iš Sąjungos, kurioms naudojami dirbtiniai ekonominės realybės neatitinkantys susitarimai, kuriais vengiama tikrinimo mechanizmų ir tikrinimo sprendimų, tais atvejais, kai trečiosios valstybės fizinis asmuo arba įmonė yra investuotojo faktinis savininkas arba jie investuotoją faktiškai kontroliuoja. Tai nedaro poveikio SESV įtvirtintai įsisteigimo laisvei ir laisvam kapitalo judėjimui;

<...>

(13) nustatydamas, ar tiesioginės užsienio investicijos gali daryti poveikį saugumui ar viešajai tvarkai, valstybės narės ir Komisija turėtų turėti galimybę apsvarstyti visus susijusius veiksnius, įskaitant poveikį ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, technologijoms, įskaitant bazines didelio poveikio technologijas, ir ištekliams, kurie yra būtini saugumui arba viešosios tvarkos palaikymui ir kurių sutrikdymas, sutrikimas, praradimas arba sunaikinimas padarytų didelį poveikį valstybei narei ar Sąjungai. Tuo klausimu valstybės narės ir Komisija taip pat turėtų turėti galimybę atsižvelgti į tiesioginės užsienio investicijos kontekstą ir aplinkybes, visų pirma į tai, ar užsienio investuotoją tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja trečiosios valstybės Vyriausybė, pavyzdžiui, teikdama didelį finansavimą, įskaitant subsidijas, arba į tai, ar jis užsienyje vykdo valstybinius investavimo projektus arba programas;

<...>

(36) jei tiesioginė užsienio investicija yra koncentracija, kuriai taikomas [2004 m. sausio 20 d.] Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 [dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 24, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 40)], šio reglamento taikymas neturėtų daryti poveikio Reglamento (EB) Nr. 139/2004 21 straipsnio 4 dalies taikymui. <...>“

4 Reglamento 2019/452 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1 dalyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu nustatoma valstybių narių atliekamo tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo saugumo ar viešosios tvarkos sumetimais sistema <...>“

5 Šio reglamento 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. tiesioginė užsienio investicija – bet kokios rūšies investicija, kuria užsienio investuotojas siekia užmegzti arba palaikyti ilgalaikius tiesioginius ryšius tarp užsienio investuotojo ir verslininko ar įmonės, kuriems teikiamas kapitalas ekonominei veiklai valstybėje narėje vykdyti, įskaitant investicijas, leidžiančias veiksmingai dalyvauti valdant arba kontroliuojant ekonominę veiklą vykdančią bendrovę;
2. užsienio investuotojas – trečiosios valstybės fizinis asmuo arba trečiosios valstybės įmonė, kurie ketina padaryti arba yra padarę tiesioginę užsienio investiciją;

<...>

4. tikrinimo mechanizmas – bendrai taikoma priemonė, pavyzdžiui, įstatymas arba kitas teisės aktas, ir su ja susiję administraciniai reikalavimai, įgyvendinimo taisyklės ar gairės, kuriais nustatomos tiesioginių užsienio investicijų vertinimo, tyrimo, leidimo, sąlygų joms nustatymo, draudimo arba atšaukimo saugumo arba viešosios tvarkos sumetimais nuostatos, sąlygos ir procedūros;
- <...>
7. trečiosios valstybės įmonė – pagal trečiosios valstybės įstatymus sukurta arba kitaip organizuota įmonė.“
6. Minėto reglamento 3 straipsnio „Valstybių narių tikrinimo mechanizmai“ 6 dalyje numatyta:
- „Valstybės narės, kurios turi įdiegtą tikrinimo mechanizmą, toliau taiko, iš dalies keičia arba priima priemones, reikalingas siekiant nustatyti tikrinimo mechanizmą bei tikrinimo sprendimų vengimo atvejus ir užkirsti kelią jų vengimui.“
7. To paties reglamento 4 straipsnyje „Veiksniai, į kuriuos gali atsižvelgti valstybės narės arba Komisija“ nustatyta:
- „1. Nustatydamos, ar tiesioginė užsienio investicija gali daryti poveikį saugumui arba viešajai tvarkai, valstybės narės ir Komisija gali nagrinėti jos galimą poveikį, *inter alia*:
- <...>
- c) ypatingos svarbos išteklių, įskaitant energiją ar žaliavas, tiekimui ir aprūpinimui maistu;
- <...>
2. Nustatydamos, ar tiesioginė užsienio investicija gali daryti poveikį saugumui arba viešajai tvarkai, valstybės narės ir Komisija taip pat gali atsižvelgti, visų pirma, į tai:
- a) ar užsienio investuotoją tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja trečiosios valstybės Vyriausybė, įskaitant valstybės įstaigas arba ginkluotąsias pajėgas, be kita ko, pasitelkiant nuosavybės struktūrą arba didelį finansavimą;
- <...>“
8. Reglamento 2019/452 6 straipsnio „Bendradarbiavimo mechanizmas tikrinamų tiesioginių užsienio investicijų atžvilgiu“ 1 dalyje numatyta:
- „Valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visas tikrinamas tiesiogines užsienio investicijas jų teritorijoje, kuo greičiau pateikdamos šio reglamento 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją. <...>“
9. Šio reglamento 9 straipsnyje nurodyta:
- „1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija, pranešta pagal 6 straipsnio 1 dalį arba kurią pateikti Komisija ir kitos valstybės narės paprašė pagal 6 straipsnio 6 dalį ir 7 straipsnio 5 dalį, Komisijai ir prašančiosioms valstybėms narėms būtų pateikiama nepagrįstai nedelsiant.

2. 1 dalyje nurodyta informacija apima šiuos aspektus:

- a) užsienio investuotojo ir įmonės, į kurią planuojama padaryti tiesioginę užsienio investiciją arba į kurią ji padaryta, nuosavybės struktūra, įskaitant informaciją apie galutinį investuotoją ir dalyvavimą kapitale;

<...>“

Vengrijos teisė

- 10 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos 2020 m. birželio 17 d. *veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény* (2020 m. Įstatymas Nr. LVIII dėl nuostatų, susijusių su nepaprastosios padėties atšaukimu ir epidemiologine krize) (*Magyar Közlöny* 2020/144) (toliau – *Vmtv*) 276 straipsnyje nustatyta:

„Šiame skirsnyje vartojamų sąvokų apibrėžtys:

1. valstybės interesas: viešasis interesas, nereglamentuojamas Sąjungos ar nacionalinės sektoriniais teisės aktais, susijęs su tinklų ir įrenginių saugumu ir veikimu bei tiekimo tęstinumu;

2. užsienio investuotojas:

- a) Vengrijoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, Europos ekonominei erdvei priklausančioje valstybėje arba Šveicarijos Konfederacijoje registruotas juridinis asmuo arba kitas subjektas, kuris įgyja pagrindinį komercinės bendrovės akcijų paketą arba didelę įtaką komercinėje bendrovėje, turinčioje registruotą buveinę Vengrijoje ir vykdančioje tam tikrą veiklą pagal 277 straipsnio 2 dalį, jeigu jis turi lemiamą įtaką, kaip apibrėžta [pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos] 2013 m. vasario 26 d. *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény* [(2013 m. Įstatymas Nr. V, kuriuo patvirtinamas Civilinis kodeksas) (*Magyar Közlöny* 2013/31) (toliau – Civilinis kodeksas)], minėtam juridiniam asmeniui ar kitam subjektui, t. y. fiziniam asmeniui, kuris yra valstybės, kuri nepriklauso Europos Sąjungai ar Europos ekonominei erdvei arba kuri nėra Šveicarijos Konfederacija, pilietis, arba juridiniam asmeniui ar kitam subjektui, įregistruotam ne Europos Sąjungos valstybėje narėje, Europos ekonominei erdvei priklausančiai valstybėje arba ne Šveicarijos Konfederacijoje,

- b) bet kuris fizinis asmuo, kuris yra ne Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominės erdvės valstybės ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, arba bet kuris juridinis asmuo ar kitas subjektas, registruotas ne Europos Sąjungos valstybėje narėje, Europos ekonominės erdvės valstybėje ar Šveicarijos Konfederacijoje;

3. strateginė bendrovė: bet kuri ribotos atsakomybės bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, neįtraukta į vertybinių popierių biržos prekybos sąrašus, t. y. jos akcijos nekotiruojamos biržoje, arba akcinė bendrovė, įtraukta į vertybinių popierių biržos prekybos sąrašus, t. y. jos akcijos kotiruojamos biržoje, kurios buveinė yra Vengrijoje ir kurios veikla – pagrindinė arba viena iš veiklos sričių - kaip apibrėžta Vyriausybės nutarime, susijusi su energetikos, transporto ar ryšių sektoriumi arba su strateginės svarbos sektoriumi, išskyrus finansų infrastruktūrą, [Reglamento 2019/452] 4 straipsnio 1 dalies a–e punktų taikymo tikslais.“

11 *Vmtv* 277 straipsnyje numatyta:

„1. Strateginių bendrovių atveju, kai dėl sudarytos sutarties, vienašališko valios pareiškimo arba bendrovės priimto sprendimo <...> kyla 2–4 dalyse nurodytos pasekmės, <...> [ministrui] reikia pranešti (ir gauti patvirtinimą apie tokio pranešimo gavimą) apie toliau nurodytus teisinius sandorius:

a) dalies arba visų strateginės bendrovės akcijų perleidimą bet kokia nuosavybės teisės perleidimo forma, įskaitant įnašus, atlygintinai arba neatlygintinai,

<...>

2. 276 straipsnio 3 punkte nurodytuose sektoriuose pranešime turi būti nurodytas, jei bendra investicijų vertė yra ne mažesnė kaip 350 mln. Vengrijos forintų (HUF) (apie 935 720 EUR):

a) bet kuris „užsienio investuotojas“, kaip apibrėžta 276 straipsnio 2 dalies a punkte, jeigu dėl:
aa) tiesioginio ar netiesioginio atitinkamos strateginės įmonės akcijų įsigijimo po 1 dalies a–c punktuose nurodyto teisinio sandorio

<...>

jis tiesiogiai ar netiesiogiai įgyja „lemiamą įtaką“ šioje strateginėje įmonėje, kaip tai suprantama pagal Civilinį kodeksą,

<...>“

12 *Vmtv* 283 straipsnyje nurodyta:

„1. Gavęs pranešimą ministras nedelsdamas išnagrinėja:

<...>

b) ar, pranešančiajai šaliai įgijus nuosavybės teisę, nuosavybės teisę į obligacijas, uzufukto teisę ar naudojimo teisę, pažeidžiami Vengrijos nacionaliniai interesai, visuomenės saugumas ar viešoji tvarka arba jiems kyla grėsmė arba jei yra tikimybė, kad taip atsitiks, visų pirma atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti pagrindinius socialinius poreikius pagal SESV 36 straipsnį, SESV 52 straipsnio 1 dalį ir SESV 65 straipsnio 1 dalį,

<...>

2. Ministras per 30 darbo dienų nuo pranešimo gavimo <...>:

a) jei 1 dalies b–e punktuose nurodytos aplinkybės netenkinamos, raštu patvirtina, kad susipažino su pranešimu;

b) jei susiklosto 1 dalies b–e punktuose apibrėžtos aplinkybės, uždraudžia įgyti nuosavybės teisę, nuosavybės teisę į obligacijas, uzufukto teisę arba naudojimo teisę <...>

<...>“

- 13 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos *Magyarországi székhelyű gazdasági társaságok gazdasági célú védelméhez szükséges tevékenységi körök meghatározásáról szóló 289/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet* (2020 m. birželio 17 d. Vyriausybės nutarimas 289/2020 (VI. 17.)), kuriuo nustatomos Vengrijoje įsteigtų komercinių bendrovių ekonominių interesų apsaugai būtinos veiklos rūšys) (*Magyar Közlöny* 2020/145) 1 priede išvardytos veiklos kategorijos, dėl kurių Vengrijoje buveinę turinti komercinė bendrovė *Vmtv* tikslais laikoma priklausančia strateginiam sektoriui. Šiame priede nurodytoje 22 kategorijoje minimos „[y]patingos svarbos žaliavos“, o šios kategorijos 8 pakategorėje „[k]itos kasybos rūšys“.
- 14 Civilinio kodekso 8:2 straipsnyje „Įtaka“ nustatyta:
- „1. Lemiamą įtaką – tai bet koks ryšys, kai fizinis ar juridinis asmuo („įtaką darantis subjektas“) turi daugiau kaip 50 % balsavimo teisių arba daro lemiamą įtaką juridiniame asmenyje.
2. Įtaką darantis subjektas daro lemiamą įtaką juridiniam asmeniui, kai, priklausomai nuo konkretaus atvejo, yra jo narys ar akcininkas ir
- a) turi teisę rinkti arba atšaukti daugumą to juridinio asmens vadovaujamas pareigas užimančių asmenų ar stebėtojų tarybos narių arba
- b) kiti minėto juridinio asmens nariai ar akcininkai pagal susitarimą, sudarytą su įtaką darančiu subjektu, balsuoja taip pat, kaip ir šis subjektas, arba naudojami savo balsavimo teisėmis per tarpininką su sąlyga, kad jie kartu turi daugiau kaip pusę balsų.
3. Lemiamą įtaką taip pat preziumuojama, kai netiesioginė įtaka suteikia įtaką darančiam subjektui 1 ir 2 dalyse numatytas teises.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 *Xella Magyarország*, pagal Vengrijos teisę įsteigta bendrovė, veikia Vengrijos statybinių medžiagų rinkoje, o jos pagrindinė veikla – statybinių komponentų gamyba iš betono. 100 % jos akcijų priklauso *Xella Baustoffe GmbH*, pagal Vokietijos teisę įsteigta bendrovei, kurios pačios 100 % akcijų priklauso *Xella International SA*, pagal Liuksemburgo teisę įsteigta bendrovei. Pastaroji bendrovė netiesiogiai priklauso *LSF10 XL Investments Ltd*, grupės *Lone Star* kontroliuojančiajai bendrovei, įregistruotai Bermuduose, o ši grupė galiausiai priklauso Airijos piliečiui J.P.G.
- 16 2017 m. kovo 29 d. sprendime Komisija, vykdydama įmonių koncentracijos kontrolę pagal Reglamentą Nr. 139/2004, neprieštaravo, kad Liuksemburge įsteigta *LSF10 XL Bidco SCA*, Jungtinėse Amerikos Valstijose įsteigtos *Lone Star Fund X* ir Bermuduose įsteigtos *Lone Star Fund X* patronuojamoji bendrovė, perimtų *Xella International* kontrolę, ir pripažino sandorį suderinamu su vidaus rinka.
- 17 *Janes és Társa*, pagal Vengrijos teisę įsteigta bendrovė, priklauso „PAN3“ *Építőipari és Kereskedelmi Kft.*, kitai pagal Vengrijos teisę įsteigta bendrovei. Jos pagrindinė veikla – žvyro, smėlio ir molio kasyba Lázi esančiame karjere (Déro–Mošono–Šoprono apygarda, Panonhalmos rajonas, Vengrija) – yra veikla, nurodyta Vyriausybės nutarimo Nr. 289/2020 I priedo 22 kategorijos 8 pakategorėje, taigi ji laikoma „strategine įmone“, kaip tai suprantama pagal *Vmtv* 276 straipsnio 3 dalį. Jos rinkos dalis Vengrijos atitinkamų žaliavų gamybos rinkoje sudaro 0,52 %.

- 18 *Xella Magyarország* perka apie 90 % metinės *Janes és Társa* produkcijos, kad jos gamykloje, esančioje netoli karjero, šios žaliavos būtų perdirbtos į silikatinės plytas, o likusius 10 % šios produkcijos perka statybos sektoriaus vietos įmonės.
- 19 2020 m. spalio 29 d. *Xella Magyarország* sudarė pirkimo–pardavimo sutartį dėl 100 % *Janes és Társa* akcijų įsigijimo ir išsiuntė ministrui pranešimą pagal *Vmtv* 277 straipsnio 1 dalies a punktą, prašydama susipažinti su atitinkamu sandoriu pagal *Vmtv* 283 straipsnio 2 dalies a punktą arba patvirtinti, kad šis formalumas atsižvelgiant į jos nuosavybės struktūrą nėra būtinas.
- 20 2020 m. gruodžio 30 d. sprendimu ministras uždraudė vykdyti teisinį sandorį, apie kurį pranešta pagal *Vmtv* 283 straipsnio 1 dalies b punktą ir 2 dalies b punktą, remdamasis šio įstatymo 276 straipsnio 1 punkte nurodytu „valstybės intereso“ motyvu.
- 21 *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, panaikino šį sprendimą, motyvuodamas tuo, kad ministras nesilaikė procedūrinių taisyklių ir neįvykdė pareigos motyvuoti, ir įpareigojo jį pradėti naują procedūrą.
- 22 2021 m. liepos 20 d. sprendimu (toliau – pagrindinėje byloje nagrinėjamas sprendimas), priimtu baigiant šią naują procedūrą, ministras vėl uždraudė vykdyti teisinį sandorį, apie kurį pranešta remiantis *Vmtv* 283 straipsnio 2 dalies b punktu, atsižvelgdamas į šio įstatymo 276 straipsnio 1 ir 2 punktus, 277 straipsnio 2 dalies a punkto aa papunktį ir 283 straipsnio 1 dalies b punktą.
- 23 Šio sprendimo motyvuose ministras pripažino *Xella Magyarország* „užsienio investuotoja“, kaip tai suprantama pagal *Vmtv* 276 straipsnio 2 dalį, nes ji netiesiogiai priklausė Bermuduose įregistruotai bendrovei *LSF10 XL Investments*. Be to, jis teigė, kad žaliavų gavybos ir tiekimo saugumas ir nuspėjamumas yra strategiškai svarbūs. Ministro nuomone, COVID-19 pandemija akivaizdžiai parodė, kad per trumpą laiką gali būti smarkiai sutrikdytas pasaulinių tiekimo grandinių veikimas, o tai gali neigiamai paveikti nacionalinę ekonomiką. Jis pabrėžė, kad tokių nerūdinių medžiagų, kaip smėlis, žvyras ir smulkintas akmuo, skirtų statybų sektoriui, gamyboje jau dominuoja užsienio kapitalo Vengrijos gamintojai.
- 24 Ministras nusprendė, kad prielaida, jog *Janes és Társa* netiesiogiai taps Bermuduose registruotos bendrovės nuosavybe, kelia ilgalaikį pavojų žaliavų tiekimo statybos sektoriuje saugumui, ypač regione, kuriame įsteigta ši bendrovė, nes jos rinkos dalis šiame regione yra 20,77 %. Be to, užsienio savininkui įsigijus strateginę įmonę, sumažėtų nacionalinio kapitalo įmonių dalis, o tai galėtų pakenkti plačiai suprantamam „valstybės interesui“.
- 25 *Xella Magyarország* apskundė pagrindinėje byloje nagrinėjamą sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, teigdama, kad šis sprendimas yra savavališka diskriminacija arba užslėptas laisvo kapitalo judėjimo apribojimas, atsižvelgiant, be kita ko, į SESV 54 ir 55 straipsnius, kuriuose paraleliai pripažįstama Sąjungoje įsteigtų bendrovių galimybė pasinaudoti įsisteigimo laisve. Ji pabrėžė, kad galiausiai ji priklauso asmeniui, kuris yra Sąjungos valstybės narės pilietis. Vienintelė priežastis, dėl kurios jai buvo uždrausta vykdyti įsigijimą, yra „nenacionalinis“ jos nuosavybės struktūros pobūdis. Ji taip pat teigė, kad sąvokos „valstybės interesas“, kaip ji suprantama pagal *Vmtv*, aiškumo stoka gali pažeisti pagrindinį teisinės valstybės principą.

26 Šiomis aplinkybėmis *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar SESV 65 straipsnio 1 dalies b punktas, atsižvelgiant į [Reglamento 2019/452] 4 ir 6 konstatuojamąsias dalis ir ESS 4 straipsnio 2 dalies nuostatas, turi būti aiškinamas taip, kad jis apima galimybę taikyti tokį tikrinimo mechanizmą, koks numatytas *Vmtv* 85 antraštinėje dalyje ir ypač šio įstatymo 276 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte bei 283 straipsnio 1 dalies b punkte?
2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar vien tai, kad, pasinaudodama savo įgaliojimais koncentracijų kontrolės srityje, Komisija pradėjo procedūrą, susijusią su netiesioginio užsienio investuotojo nuosavybės struktūra, ir leido vykdyti koncentraciją, savaime kliudo įgaliojimų priimti sprendimus įgyvendinimui pagal taikytiną nacionalinę teisę?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 27 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 65 straipsnio 1 dalies b punktas, siejamas su Reglamento 2019/452 4 ir 6 konstatuojamosiomis dalimis ir ESS 4 straipsnio 2 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas valstybės narės teisės aktuose numatytas užsienio investicijų tikrinimo mechanizmas, leidžiantis uždrausti įgyti bendrovės rezidentės, laikomos strategine, nuosavybę kitai bendrovei rezidentei, kuri priklauso keliose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių grupei ir kurioje trečiosios šalies įmonė turi lemiamą įtaką, motyvuojant tuo, kad šis įsigijimas pažeidžia ar gali pažeisti valstybės interesą užtikrinti tiekimo statybų sektoriui saugumą, ypač vietos lygmeniu, kiek tai susiję su tokiomis pagrindinėmis žaliavomis, kaip žvyras, smėlis ir molis.
- 28 Šis klausimas pateiktas atsižvelgiant į šias aplinkybes: pagal Vengrijos teisę įsteigta bendrovė *Xella Magyarorszag*, priklausanti bendrovių grupei, kurios kontroliuojančioji bendrovė yra įsteigta Bermuduose, ir galiausiai priklausanti Airijos piliečiui, įsigyja visas pagal Vengrijos teisę įsteigtos bendrovės *Janes és Társa*, kurios pagrindinė veikla susijusi su tam tikrų pagrindinių žaliavų, visų pirma žvyro, smėlio ir molio, kasyba ir kuri dėl šios kasybos veiklos laikoma „strategine“ įmone, akcijas. Apie šį įsigijimą buvo pranešta kompetentingam Vengrijos ministrui, kuris pagrindinėje byloje nagrinėjamu sprendimu jį uždraudė iš esmės dėl to, kad jis gali pažeisti valstybės interesą užtikrinti šių pagrindinių žaliavų tiekimo statybos sektoriui tęstinumą, visų pirma regioniniu lygmeniu.

Dėl taikytinos Sąjungos teisės nustatymo

- 29 Pirma, dėl pirmajame klausime pateiktos nuorodos į Reglamentą 2019/452 reikia konstatuoti, kad, kaip iš esmės pažymėjo ir Komisija, pagrindinėje byloje nagrinėjamas įsigijimas nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.
- 30 Iš tiesų ši taikymo sritis apibrėžta Reglamento 2019/452 1 straipsnio 1 dalyje, kurioje nustatyta, kad šiuo reglamentu nustatoma sistema, pagal kurią valstybės narės saugumo ar viešosios tvarkos sumetimais tikrina „tiesiogines užsienio investicijas“ Sąjungoje.

- 31 Iš Reglamento 2019/452 2 straipsnio, visų pirma iš šio straipsnio 1, 2 ir 7 punktuose pateiktų apibrėžčių, matyti, kad sąvoka „tiesioginės užsienio investicijos“ apima tam tikras ilgalaikes ir tiesiogines investicijas į akcijas, vykdomas „užsienio investuotojo“, o ši sąvoka apima sąvoką „trečiosios šalies įmonė“, kuri reiškia „pagal trečiosios valstybės įstatymus sukurtą arba kitaip organizuotą įmonę“.
- 32 Darytina išvada, kad, kiek tai susiję su įmonių investicijomis, Reglamento 2019/452 taikymo sritis apima tik investicijas Sąjungoje, kurias atlieka įmonės, įsteigtos arba kitaip organizuotos pagal trečiosios šalies teisės aktus.
- 33 Priešingai, pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose numatytas užsienio investicijų tikrinimo mechanizmas taikomas ne tik tuo atveju, kai investuoja trečiosios šalies įmonės, bet ir tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai kalbama apie investicijas, kurias vykdo Vengrijoje ar kitoje valstybėje narėje registruotos įmonės, kurioms trečiojoje šalyje įregistruota įmonė turi „lemiamą įtaką“, kaip tai suprantama pagal Civilinio kodekso 8:2 straipsnį.
- 34 Taigi, kadangi šis antrasis atvejis nepatenka į Reglamento 2019/452 1 straipsnio taikymo sritį, šiuo aspektu nacionalinės teisės aktai nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, todėl pagrindinėje byloje nagrinėjamas įsigijimas, susijęs su minėtu antruoju atveju, taip pat nepatenka į šią sritį.
- 35 To negali paneigti aplinkybė, kad iš Reglamento 2019/452 4 straipsnio 2 dalies a punkto ir 9 straipsnio 2 dalies a punkto matyti, jog į užsienio investuotojo nuosavybės struktūrą gali būti atsižvelgta kaip į veiksnį vertinant galimą atitinkamų investicijų keliamą riziką saugumui ar viešajai tvarkai.
- 36 Iš tiesų šis vertinimo veiksnys konkrečiai susijęs su tuo, „ar užsienio investuotoją tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja trečiosios valstybės Vyriausybė, įskaitant valstybės įstaigas arba ginkluotąsias pajėgas, be kita ko, pasitelkiant nuosavybės struktūrą“.
- 37 Vis dėlto, nors šis vertinimo veiksnys aiškiai susijęs tik su „užsienio investuotojo“, kurio sąvoka apibrėžta Reglamento 2019/452 2 straipsnio 2 punkte ir apima tik trečiųjų šalių įmones, nuosavybės struktūra, jis nereiškia, kad šio reglamento taikymo sritis, kaip ji apibrėžta jo 1 straipsnio 1 dalyje, išplečiama taip, kad apimtų pagal valstybės narės teisės aktus organizuotų įmonių, kuriose trečiosios šalies įmonė turi lemiamą įtaką, investicijas.
- 38 Be to, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas sprendimas buvo priimtas siekiant kovoti su mėginimu apeiti tikrinimo mechanizmą, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2019/452 3 straipsnio 6 dalį.
- 39 Iš tiesų šioje byloje nėra informacijos, kuri leistų manyti, kad šiuo atveju kalbama apie situaciją, nurodytą šio reglamento 10 konstatuojamojoje dalyje, kurioje paaiškinama šio 3 straipsnio 6 dalies taikymo sritis, t. y. „investicijas iš Sąjungos, kurioms naudojami dirbtiniai ekonominės realybės neatitinkantys susitarimai, kuriais vengiama tikrinimo mechanizmų ir tikrinimo sprendimų, tais atvejais, kai trečiosios valstybės fizinis asmuo arba įmonė yra investuotojo faktinis savininkas arba jie investuotoją faktiškai kontroliuoja“.
- 40 Antra, dėl pirmajame klausime pateiktos nuorodos į ESS 4 straipsnio 2 dalį pažymėtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepaaiškina jos svarbos atsakant į šį klausimą, todėl nereikia jo nagrinėti atsižvelgiant į šią nuostatą.

- 41 Galiausiai, trečia, kalbant apie pagrindinės laisvės, kuri gali būti taikoma pagrindinėje byloje, nustatymą, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išnagrinėti atitinkamus nacionalinės teisės aktus atsižvelgiant į ESV sutarties nuostatas dėl laisvo kapitalo judėjimo, visų pirma į SESV 65 straipsnio 1 dalies b punktą, reikia konstatuoti, kad šie teisės aktai, visų pirma jų nuostatos, susijusios su „užsienio investuotojo“ vykdomu akcijų, suteikiančių jam „lemiamą įtaką“ strateginėje įmonėje, įgijimu, kaip antai tie, kurie taikyti pagrindinėje byloje nagrinėjamame sprendime ir su kuriais aiškiai susijęs pirmasis prejudicinis klausimas, yra susiję su kita pagrindine laisve, t. y. įsisteigimo laisve.
- 42 Iš tiesų, remiantis suformuota jurisprudencija, nacionalinės teisės aktai, kurie taikomi tokiam dalyvavimui valdant kapitalą, kuris leidžia daryti aiškia įtaką bendrovės sprendimams ir nulemti jos veiklą, patenka į su įsisteigimo laisve, o ne laisvu kapitalo judėjimu susijusių normų taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 2019 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Peço a Palavra ir kt.*, C-563/17, EU:C:2019:144, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 43 Nagrinėjamu atveju visų bendrovės akcijų įsigijimo neabejotinai pakanka, kad išigyjančioji bendrovė galėtų daryti aiškia įtaką išgytos bendrovės valdymui ir kontrolei (pagal analogiją žr. 2019 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Peço a Palavra ir kt.*, C-563/17, EU:C:2019:144, 44 punktą).
- 44 Šiomis aplinkybėmis reikia pabrėžti, kad pagal SESV 54 straipsnį įsisteigimo laisve gali naudotis, be kita ko, bendrovės, įsteigtos pagal civilinę ar komercinę teisę, jeigu jų įsteigimas atitinka valstybės narės teisę ir jos Sąjungoje turi registruotą buveinę, centrinę administraciją ar pagrindinę verslo vietą, taigi bendrovės, turinčios valstybės narės nacionalinę priklausomybę.
- 45 Šiuo klausimu reikia priminti, viena vertus, kad SESV 54 straipsnyje nurodytų bendrovių registruotos buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinė verslo vieta padeda nustatyti, kaip ir fizinių asmenų pilietybės atveju, sąsają su valstybės narės teisės sistema (2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Inspire Art*, C-167/01, EU:C:2003:512, 97 punktas).
- 46 Kita vertus, iš jokios Sąjungos teisės nuostatos nematyti, kad Sąjungoje reziduojančių bendrovių akcininkų – fizinių ar juridinių asmenų – kilmė turi reikšmės šių įmonių teisei remtis įsisteigimo laisve, nes pagal SESV 54 straipsnį Sąjungos bendrovės statusas yra pagrįstas buveine ir teisine sistema, su kuria bendrovė yra susijusi, o ne jos akcininkų pilietybe (2014 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Felixstowe Dock and Railway Company ir kt.*, C-80/12, EU:C:2014:200, 40 punktas).
- 47 Darytina išvada, kad bendrovė, kaip antai *Xella Magyarorszag*, nors ir priklauso bendrovių, kurių kontroliuojančioji bendrovė įsteigta trečiojoje šalyje, grupei, turi teisę remtis SESV garantuojama įsisteigimo laisve, nes yra susijusi su valstybės narės teisės sistema, taigi yra Sąjungos bendrovė.
- 48 Vadinas, *Xella Magyarorszag* akcininkų kilme jokių būdu negalima remtis siekiant paneigti šios bendrovės galimybę pasinaudoti įsisteigimo laisve, juo labiau kad neginčijama, jog galutinis grupės, kuriai ši bendrovė priklauso, savininkas yra Airijos pilietis.
- 49 Taigi pirmąjį prejudicinį klausimą reikia nagrinėti atsižvelgiant tik į SESV nuostatas dėl įsisteigimo laisvės.

Dėl pirmojo klausimo priimtinumų

- 50 Kalbant apie pirmojo prejudicinio klausimo priimtinumą, kadangi pirmesniame punkte konstatuota, jog į šį klausimą reikia atsakyti atsižvelgiant tik į SESV nuostatas dėl įsisteigimo laisvės, reikia priminti, kad šios nuostatos netaikomos situacijai, kurios visi elementai susiję tik su viena valstybe nare (2022 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Cilevičs ir kt.*, C-391/20, EU:C:2022:638, 31 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 51 Šiuo atžvilgiu visi pagrindinėje byloje nagrinėjamą situaciją apibūdinantys elementai iš pirmo žvilgsnio atrodo susiję tik su viena valstybe nare, nes, pirma, tiek įsigyjančioji bendrovė *Xella Magyarorszag*, tiek įsigyta bendrovė *Janes és Társa* yra atitinkamos valstybės narės rezidentės ir, antra, šis klausimas susijęs su nacionalinės teisės aktu, pagal kuriuos šiai valstybei narei leidžiama uždrausti investuoti į bendrovės rezidentės, kurios laikomos strateginėmis įmonėmis, suderinamumu su SESV nuostatomis dėl įsisteigimo laisvės.
- 52 Vis dėlto atsakant į pirmąjį prejudicinį klausimą svarbus užsienio elementas yra tai, kad įgyjančioji bendrovė priklauso bendrovių, įsteigtų, be kita ko, skirtingose valstybėse narėse, grupei, net jei atrodo, kad šios bendrovės neturi jokio tiesioginio vaidmens atliekant atitinkamą įsigijimą.
- 53 Iš tiesų pirmasis klausimas, kurį nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, aiškiai susijęs su *Vmtv* 276 straipsnio 2 dalies a punkto, kurį cituoja šis teismas ir kuris taikomas pagrindinėje byloje nagrinėjamame sprendime, suderinamumu su Sąjungos teise.
- 54 Pagal pačią šios nacionalinės teisės nuostatos formuluotę pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai taikomi bendrovėms rezidentėms ir kitose valstybėse narėse registruotoms bendrovėms, įsigyjančioms strateginės įmonės akcijų, jeigu asmuo, turintis lemiamą įtaką šiose bendrovėse, yra trečiosios šalies kilmės fizinis arba juridinis asmuo.
- 55 Taigi minėta nacionalinė nuostata pagrindinėje byloje nagrinėjamame sprendime buvo taikyta atsižvelgiant į tai, kad bendrovių grupę, t. y. *Xella* grupę, kuriai, be įsigyjančiosios bendrovės, priklauso pagal Vokietijos teisę įsteigta patronuojančioji bendrovė ir pagal Liuksemburgo teisę įsteigta aukštesnės grandies patronuojančioji bendrovė, savo ruožtu kontroliuoja kita bendrovių grupė, t. y. *Lone Star* grupė, kurios kontroliuojančioji bendrovė registruota trečiojoje šalyje, šiuo atveju Bermuduose.
- 56 Todėl įgyjančiosios bendrovės rezidentės tarpvalstybinė nuosavybės struktūra Sąjungoje, apibūdinanti pagrindinėje byloje nagrinėjamą situaciją, yra užsienio elementas, svarbus atsakant į pirmąjį prejudicinį klausimą.
- 57 Taigi šis klausimas yra priimtinas.

Dėl įsisteigimo laisvės apribojimo buvimo

- 58 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją „įsisteigimo laisvės apribojimais“, kaip jie suprantami pagal SESV 49 straipsnį, laikomos visos priemonės, dėl kurių naudotis šia laisve draudžiama, sunku ar mažiau patrauklu (2019 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Peço a Palavra ir kt.*, C-563/17, EU:C:2019:144, 54 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 59 Nagrinėjami nacionalinės teisės aktai, kaip antai taikomi pagrindinėje byloje nagrinėjamame sprendime, tiek, kiek jais leidžiama valstybės narės valdžios institucijoms dėl saugumo ir viešosios tvarkos priežasčių uždrausti Sąjungos bendrovei įsigyti „strateginės“ bendrovės rezidentės akcijų, leidžiančių daryti aiškią įtaką šios bendrovės valdymui ir kontrolei, akivaizdžiai yra šios Sąjungos bendrovės įsisteigimo laisvės apribojimas, šiuo atveju ypač rimtas apribojimas.

Dėl įsisteigimo laisvės apribojimo galimo pateisinimo

- 60 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją SESV garantuojamos pagrindinės laisvės apribojimas gali būti leidžiamas tik su sąlyga, kad atitinkama nacionalinė priemonė atitinka privalomąjį bendrojo intereso pagrindą, yra tinkama ja siekiamam tikslui įgyvendinti ir neviršija to, kas reikalinga jam pasiekti (2021 m. vasario 3 d. Sprendimo *Fussl Modestraße Mayr*, C-555/19, EU:C:2021:89, 52 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 61 Kalbant apie privalomojo bendrojo intereso pagrindo, galinčio pateisinti pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytą įsisteigimo laisvės apribojimą, buvimą, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šiais teisės aktais tiek, kiek jais leidžiama uždrausti, be kita ko, įgyti strateginių bendrovių rezidenčių nuosavybę, jeigu toks įsigijimas pažeidžia ar gali pažeisti valstybės interesą, siekiama, be kita ko, užtikrinti tiekimo saugumą ir tęstinumą, kiek tai susiję su „pagrindiniais socialiniais poreikiais“, kaip numatyta, be kita ko, SESV 52 straipsnio 1 dalyje.
- 62 Šiuo atveju, kaip matyti iš pagrindinėje byloje nagrinėjamo sprendimo, apibendrinto nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, kyla klausimas dėl konkretaus valstybės intereso užtikrinti tiekimo statybos sektoriuje saugumą ir tęstinumą, ypač vietos lygmeniu, kiek tai susiję su tam tikromis pagrindinėmis žaliavomis, t. y. žvyru, smėliu ir moliu, gaunamomis vykdant kasybos veiklą nacionalinėje teritorijoje.
- 63 Šiuo atžvilgiu SESV 52 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad įsisteigimo laisvės apribojimas gali būti pateisinamas viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimais.
- 64 Pagal suformuotą jurisprudenciją vien ekonominiai motyvai, susiję su nacionalinės ekonomikos skatinimu ar tinkamu jos veikimu, negali pateisinti vienos iš sutartyse garantuojamų pagrindinių laisvių apribojimo (2019 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Peço a Palavra ir kt.*, C-563/17, EU:C:2019:144, 70 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 65 Kita vertus, Teisingumo Teismas pripažino, kad ekonominės priežastys, kuriomis siekiama bendrojo intereso tikslo arba užtikrinama bendrojo intereso paslauga, gali būti privalomasis bendrojo intereso pagrindas, galintis pateisinti vienos iš sutartimis garantuojamų pagrindinių laisvių apribojimą (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 22 d. Sprendimo *Essent ir kt.*, C-105/12–C-107/12, EU:C:2013:677, 53 punktą ir 2019 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Peço a Palavra ir kt.*, C-563/17, EU:C:2019:144, 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 66 Vis dėlto iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad nors valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinius poreikius, iš esmės gali laisvai nustatyti viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo reikalavimus, vis dėlto Sąjungos kontekste, visų pirma kaip SESV garantuojamos pagrindinės laisvės išimtis, šie motyvai turi būti suprantami siaurai, kad kiekviena valstybė narė be Sąjungos institucijų kontrolės vienašališkai negalėtų nustatyti jų apimties. Taigi viešąja tvarka ir visuomenės saugumu galima remtis tik realios ir pakankamai didelės grėsmės pagrindiniam visuomenės interesui atveju. Be to, šie motyvai neturi – nepaisant jų tikrosios funkcijos –

faktiškai būti naudojami vien ekonominiams tikslams pasiekti (šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 14 d. Sprendimo *Église de scientologie, C-54/99*, EU:C:2000:124, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 67 Konkrečiai dėl tikslo, susijusio su tiekimo saugumu, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad tokiu tikslu galima remtis tik realios ir pakankamai didelės grėsmės pagrindiniam visuomenės interesui atveju (2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Komisija / Graikija, C-244/11*, EU:C:2012:694, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 68 Dėl įmonių, vykdančių veiklą ir teikiančių viešąsias paslaugas naftos, telekomunikacijų ir energetikos sektoriuose, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad tikslas užtikrinti aprūpinimo tokiais produktais ar tokių paslaugų teikimo nagrinėjamos valstybės narės teritorijoje saugumą esant krizei gali būti visuomenės saugumo priežastis ir todėl gali pateisinti galimą pagrindinės laisvės ribojimą (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Komisija / Graikija, C-244/11*, EU:C:2012:694, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 69 Vis dėlto negalima teigti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas tikslas, kiek juo siekiama užtikrinti tiekimo saugumą statybos sektoriuje, ypač vietos lygmeniu, kiek tai susiję su tam tikromis pagrindinėmis žaliavomis, t. y. žvyru, smėliu ir moliu, gaunamomis iš kasybos veiklos, atitinka – kaip ir tikslas, susijęs su aprūpinimo naftos, telekomunikacijų ir energetikos sektoriuose saugumu, – „pagrindinį visuomenės interesą“, kaip jis suprantamas pagal šio sprendimo 66 ir 67 punktuose primintą jurisprudenciją, todėl nereikia šiam tikslui taikyti šio sprendimo 68 punkte nurodytos jurisprudencijos.
- 70 Be to, reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju šiuo tikslu remiamasi siekiant pateisinti įsisteigimo laisvės apribojimą, kuris, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 59 punkte, turi būti laikomas ypač rimtu, nes pagrindinėje byloje nagrinėjamu sprendimu neleidžiama Sąjungos bendrovei naudotis šia pagrindine laisve.
- 71 Taip pat, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo turimą bylos medžiagą ir su sąlyga, kad tai patikrins prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, neatrodo, kad, kiek tai susiję su pagrindinių žaliavų tiekimu vietos statybos sektoriui, pagrindinėje byloje nagrinėjamu sprendimu uždraustas įsigijimas iš tikrųjų galėtų sukelti „realią ir pakankamai didelę grėsmę“, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 66 ir 67 punktuose primintą jurisprudenciją.
- 72 Šiuo klausimu, viena vertus, neginčijama, kad iki šio įsigijimo įsigyjančioji bendrovė jau pirko apie 90 % atitinkamų pagrindinių žaliavų produkcijos iš įsigyjamą bendrovės kasyklos, siekdama jas perdirbti savo gamykloje, esančioje netoli šios kasyklos, ir kad likusius 10 % šios produkcijos pirko statybos sektoriaus vietos įmonės.
- 73 Kita vertus, visuotinai žinoma, kad dėl savo pobūdžio šių pagrindinių žaliavų rinkos vertė yra santykinai maža, palyginti su jų transportavimo sąnaudomis, taigi didelės dalies minėtos kasyklos produkcijos eksporto, užuot pardavus minėtas pagrindines žaliavas vietos rinkoje, rizika atrodo mažai tikėtina ar net praktiškai neegzistuojanti.
- 74 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV nuostatos dėl įsisteigimo laisvės turi būti aiškinamos taip: jomis draudžiamas valstybės narės teisės aktuose numatytas užsienio investicijų tikrinimo mechanizmas, leidžiantis uždrausti įgyti bendrovės rezidentės, laikomos strategine, nuosavybę kitai bendrovei rezidentei, kuri priklauso keliuose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių grupei ir kurioje trečiosios šalies įmonė turi lemiamą įtaką,

motyvuojant tuo, kad šis įgijimas pažeidžia ar gali pažeisti valstybės interesą užtikrinti tiekimo statybų sektoriui saugumą, ypač vietos lygmeniu, kiek tai susiję su tokiomis pagrindinėmis žaliavomis, kaip žvyras, smėlis ir molis.

Dėl antrojo klausimo

- 75 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas antrąjį klausimą pateikė tik tuo atveju, jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, o į šį klausimą atsakoma neigiamai, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 76 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

SESV nuostatos dėl įsisteigimo laisvės

turi būti aiškinamos taip:

jomis draudžiamas valstybės narės teisės aktuose numatytas užsienio investicijų tikrinimo mechanizmas, leidžiantis uždrausti įgyti bendrovės rezidentės, laikomos strategine, nuosavybę kitai bendrovei rezidentei, kuri priklauso keliose valstybėse narėse įsteigtų bendrovių grupei ir kurioje trečiosios šalies įmonė turi lemiamą įtaką, motyvuojant tuo, kad šis įgijimas pažeidžia ar gali pažeisti valstybės interesą užtikrinti tiekimo statybų sektoriui saugumą, ypač vietos lygmeniu, kiek tai susiję su tokiomis pagrindinėmis žaliavomis, kaip žvyras, smėlis ir molis.

Parašai.